

Driemaandelijks tijdschrift   Centrum voor Shin-Boeddhisme
Nr 13   Ziffaart 21
Maart 1981   2419 Lille (Poederlee)
België

Saizo Inagaki heeft ons verlaten
=====

Op 13 januari overleed te Kobe na een langdurige ziekte, op bijna 97-jarige leeftijd, Rev.Prof.Zuiken Saizo Inagaki.

Onze lezers kennen hem doorheen de talrijke bijdragen van zijn hand die wij in ons tijdschrift mochten opnemen en die alle getuigen enerzijds van een grote geleerdheid en een scherp aanvoelen van de menselijke realiteit, maar anderzijds en vooral getekend zijn door een grote nederigheid en een rijke, vreugdevolle overgave aan Amida's Gelofte-Kracht.

In Japan werd Z.S.Inagaki algemeen beschouwd als één van de grootste kenners van het Boeddhisme. Talrijke academische werken, vaak samen met vertalingen uit het Chinees van leerschriften en commentaren gewijd aan de bronnen van het Shin-Boeddhisme staan op zijn naam. Toch ging zijn voorliefde veel sterker naar beschouwingen van meer 'populaire' aard, waarin hij zijn aanvoelen kon mededelen aan de gewone, gemiddelde Japanner. Want ofschoon hij kon bogen op een lange carrière als universiteitsprofessor, toch was hij allerminst een kamergeleerde.

Zijn naam zal daarom onder de bredere lagen van de bevolking blijven leven als één van de grootste predikers van Japan. Nog tot vóór enige jaren reisde hij dag in dag uit van de éne tempel naar de andere om er de boodschap van Shinran Shonin te verkondigen in de woorden van deze eeuw. Overal werd hij ontvangen met de grootste

eerbied, maar dan gepaard met een uitbundige vreugde die scherp afstak met het formalisme dat het Japanse leven beheerst.

Toen de ouderdom hem die verplaatsingen almaar zwaarder maakten, besloot hij van zijn eigen huis een plaats van ontmoeting te maken. Daar kwamen dan geregeld de leden van het door hem gestichte genootschap Horai-kai bij elkaar, maar ook overtalrijke gelovigen en sympatizanten uit alle volkslagen verdrongen er elkaar op de 'tatami's' om naar de uiteenzettingen van "Sensei" (de Leraar) te luisteren.

Zijn zeer persoonlijke manier om de Leer van de Boeddha naar de zuiverste vertolking van Shinran Shonin aan de man te brengen was allesbehalve conventioneel. Hij sprak steeds rustig maar zonder neerbuijgheid, met 'n vleugje humor en scherts, met diepe klemtonen in een taal die anders nogal monotoon klinkt, in korte eenvoudige zinnen, telkens de luisteraar de tijd latend er nog eens diep over na te denken. Van de Amerikaanse aanpak had hij geleerd te werken met grote vellen papier waarop hij met 'n zware zwarte stift de hoofdlijnen van zijn betoog, de accentpunten en hun onderlinge samenhang tekende zodat ze meteen ook visueel in de memorie van zijn toehoorders ingeprent werden. Die "preek-bladen" zijn meesterwerken van uiteenzetting en daarbij vaak ook calligrafisch van hoog niveau.

Bergen manuscripten van hem liggen nog op publicatie te wachten. Vele ervan heeft hij helaas niet meer kunnen afwerken. Hij had de gewoonte aan verschillende werken gelijktijdig te schrijven naar gelang de inspiratie van de dag of de noodzaak van een preek hier of daar, of naar aanleiding van een spiritueel probleem dat hem voorgelegd werd. De meeste van die teksten zijn uiteraard in het Japans gesteld. Toch heeft Saizo Inagaki ook veel in het Engels geschreven, een taal die hij bijzonder goed machtig was (onder zijn schriftafeltje lagen altijd twee dikke boeken : de volledige werken van Shakespeare en de Bijbel; wou hij even uitblazen en verpozen, dan las hij daar enkele pagina's uit...).

Ook onze Jikō-ji heeft Zuiken Saizo Inagaki bedacht met diverse onuitgegeven teksten. Wij zullen er een zo dankbaar mogelijk gebruik van maken.

Inagaki Sensei koesterde immers de grote hoop dat de Jodo-Shinshu

In Europa beter bekend zou worden in de volle rijkdom van zijn leerinhoud, waarvan al te vaak slechts een karikatuur aan de 'belezen' Europeaan voor-gehouden wordt. Hij had een heel duidelijk besef van het heersende mis-verstand dat bij de Westerse 'boeddhologen' ontstaan is; daardoor werd (en wordt) het Shin-Boeddhisme dikwijls afgeschilderd als een uitwas volkomen vreemd aan de Leer van de Boeddhā, - dan wanneer het doctrinaal de uiterste doortrekking en de ultieme consequentie van de Buddhadharma is.

Ofschoon hijzelf nooit in de gelegenheid geweest is naar Europa te reizen, was hij sterk doordrongen van de noodzaak deze situatie aan te klagen en de verkeerde voorstellingen te corrigeren.

Om te besluiten, nog een persoonlijke noot. Toen ik in oktober 1979 op het punt stond de luchthaven van Osaka binnen te gaan om terug naar mijn Vlaamse geboortegrond te vliegen, liet hij me door zijn zoon, Rev. Dr. Hisao Inagaki, de meestal door hemzelf gebruikte wit-gouden *kesa* (stool) als afscheidsgeschenk overhandigen. Zelden kreeg ik een indrukwekkender geschenk, maar ook... wat een opdracht !

NAMU AMIDA BUTSU.

Sh, Shitoku A. Peel

B O O D S C H A P

*ter gelegenheid van de gedachtenisdienst te Londen
gehouden op zaterdag 28.02.81*

In Rev. Prof. Zuiken Saizo Inagaki verliest de Jodo-Shinshu één van zijn indrukwekkendste predikers en leraars. In Japan werd hij zeer hoog aangeslagen. Al diegenen die hem ooit op één of andere manier gekend hebben, blijven voor hem een diep gevoel van dankbare eerbied koesteren. Zo herinner ik mij hoe Prof. M. Tokunaga me omonwonden verklaarde dat Inagaki Sensei, ondanks zijn dikwijls weinig conventionele manier van onderricht, schitterde als één van de zuiverste vlammen van de Jodo-Shinshu traditie.

Ikzelf herinner me ook nog -- alsof het slechts gisteren was -- tot in de kleinste details mijn ontmoeting met deze bijzondere man. Hoewel ik gewoonlijk weinig ontvankelijk ben voor dergelijke indrukken, werd ik diep geroerd door het zachte charisma dat uitging van die toen al 95 jaar oude kleine man, zoals die dààr zat tussen onoverzichtelijke stapels boeken en bekertjes vol penselen, gehuld in onophoudelijke sliertwolken van sigarette-

rook en mij in een twintigtal woorden alsof het een spel was, mij een zeer moeilijk vatbaar punt van de doctrine verhelderde. De avond van diezelfde dag werd ik nog zo mogelijk sterker aangesproken door de leeruitlegging die hij gaf aan het honderdtal mensen die in zijn woonkamer samengedrongen waren. Hij sprak natuurlijk in 't Japans, maar hij legde het zo aan boord dat ik zin na zin alles duidelijk kon verstaan wat hij zei. Achteraf zou men aan mirakels gaan geloven !

En deze uitzonderlijke man heeft ons nu verlaten.
Namu Amida Butsu.

Voor de Jodo-Shinshu volgeling is de dood een zaak van het grootste belang, allicht zelfs groter dan in alle andere Boeddhistische stromingen het geval is. Want voor diegene die shinjin , de diepe overgave aan de natuurlijke werking van Amida's Grote Mededogen, verwezenlijkt heeft, betekent de dood immers ook het ogenblik van intrede in het Reine Land dat nirvāna is ; gelijktijdig betekent de dood, naar de leer van de genso-eko , ook de uiteindelijke samenvloeiing met Amida's onbegrensde werkzaamheid alle wezens zonder onderscheid tot de Verlichting te brengen.

Shinran Shonin verklaarde eens dat, wanneer we ons ooit alleen en bedroefd zouden voelen, hij bij ons zou zijn. Op een dergelijke manier mogen we wel stellen dat we Inagaki Sensei in werkelijkheid niet verloren hebben.

In de diepte van onze tijdloze gedachtenis blijven we luisteren naar de woorden van nederigheid en vreugde, van wijsheid en van mededogen die hij ons meegaf. Die hij ons meegeeft.

NAMU AMIDA BUTSU

DE OCEAAN VAN DE GROTE OVERGAVE

=====

(Tweede deel)

ZUIKEN SAIZO INAGAKI

=====

1. Een oude wijze heeft gezegd: "Laat de bloemen bloeien wanneer ze willen, laat het gras groeien wanneer het wil. Dan zal uw geest rustig en vreedzaam zijn. Zijt gij te zeer gebonden aan de huidige verschijnselen, dan zal uw geest gestoord zijn." Inzicht verwerven in de waarheid van de natuurlijkheid en van de niet-ikheid is van het hoogste belang.

Maar helaas, alle mensen van dit tijdperk zijn gevangen en verstrikt in hun eigen driften en in hun eigen opvattingen, en zij zijn verstoord door het gras dat in de tuin groeit en door de bloesem die zojuist afgevallen is.

2. Ze kunnen zich ook niet afzijdig houden van opvattingen zoals "Zijn" en "Niet-Zijn". De oceaan van hun geest blijft steeds woelig van de golven der begoocheling, - zelfs voor één ogenblik blijft hij niet rustig. Zij lijden onder hun werelds leed, omdat ze niet los geraken uit hun gewaarwordingen van "liefde en haat" voor al wat hun dierbaar is.
3. De Geestesnatuur is rein, maar er is in dit tijdperk geen enkel oprecht mens, neen, geen enkel. Maar wanneer we de stem van de Boeddha horen in de "Namu Amida Butsu", dan kunnen we ons ter ruste leggen in Zijn Groot Mededogen, ondanks onze diepe zondigheid. Wanneer we ons vertrouwen stellen in Zijn Grote Gelofte-Kracht, dan mogen we gerust zijn, hoe wild en woest de "Vuurrivier" (boosheid) en de "Waterrivier" (hebzucht) ook mogen razen.
4. Als we onze ogen opentrekken, zal de stroom van het bewustzijn, zonder ook maar één ogenblikje stil te staan, vertroebeld worden. Als we het hoofd oprichten om te horen, zullen de gevoelens van "liefde en haat" onvermijdelijk opspringen.
5. Maar ondanks het feit dat we steeds maar vertroebeld worden door die passies van "liefde en haat", kunnen we toch geboren worden in Zijn Vreugdeland, uit de schipbreuk gered worden aan boord van het "Schip der Gelofte-Kracht".
6. In de wereld van de dagelijkse ervaringen van het menselijke leven, onderworpen aan liefde en haat, instemming en afwijzing, zijn al onze handelingen, of ze geestelijk of lichamelijk zijn, slechts het produkt van verkeerde instellingen en van zelfzucht.
7. Onze wil is van ons, maar de Ware Overgave staat niet onder het commando van onze wil. Hoe kunnen we dan die Ware Overgave verkrijgen? Hoe kunnen we verlost worden? Wanneer het antwoord op die vragen louter vanuit een intellectueel standpunt gegeven wordt, kan het nooit bevredigend zijn. De Overgave is een gave; daarom spreken de Schriften van de "onverwoordbare, onuitsprekelijke, ondenkbare Overgave".

8. Zij die afhangen van hun eigen kennis van de doctrines, zullen in de hel vallen. Zij die zich als gekken gedragen, de doctrines ter zijde schuiven, ook zij zullen in de hel vallen. Laat ze het goede doen ; maar als ze er trots op gaan, dan kunnen ze het Reine Land niet binnentreden. Laat ze het kwade doen ; door de Wet der Oorzake-lijkheid kunnen ze natuurlijk de hel niet ontlopen, tenzij ze zich bezinnen en toevlucht vinden in Zijn Gelofte-Kracht.
9. Wij kunnen niet verlost worden door onze eigen opvattingen noch door ons eigen verstand. Wij kunnen enkel verlost worden en het Reine Land binnentreden doorheen Zijn Gelofte-Kracht.
10. Daarom spreken de Schriften van "de Natuurlijkheid van de Gelofte-Kracht", of van "de Ondenkbare Grote Gelofte" of van "Niet-Redelijk is Redelijk".
Inderdaad : de verlossing is niets anders dan de werkzaamheid van Zijn "Wijsheid-en-Mededogen", die gemanifesteerd is in de Gelofte-Kracht en die belichaamd is in de Heilige Naam,- hoe irrationeel, ontogisch en onredelijk dit ook mag schijnen.
11. De bloemen zijn bloemen zoals ze altijd zijn. De maan is de maan zoals die sedert onheuglijke tijden op de aarde schijnt. Alle dingen in de natuur zijn mooi wanneer ze zonder zelfzucht bekeken worden. Maar helaas ! Ze worden verstrengeld en verdorven, verschillend van hetgeen ze in werkelijkheid zijn als men ze bekijkt doorheen de gekleurde bril van de menselijke zelfzucht, zelfgenoegezamenheid en egocentrische opvattingen. Daarom kan men waarlijk zeggen dat de dingen die we zien, enkel de objecten van onze hebzucht en hatelijkheid zijn.
12. Dat leidt ons tot de conclusie dat wij, *bombu*, sombere zondaars die er maar niet in slagen die gekleurde brilleglazen af te gooien, veroordeeld zijn om te zwerven van boze wereld naar boze wereld om er leed na leed te ervaren.
13. In deze begoochelingswereld, is er een Waarheid, de éne, die afzijdig staat van alle illusies. Dat is het woord van de Verhevene, de Volkomen Verlichte, en zijn meedogende, unieke en ondenkbare Gelofte.
14. De woorden van de Boeddha gaan het begrijpen te buiten; dat belet echter niet dat ze waar zijn. Ze zijn te diepzinnig ; wij *bombu* zijn niet bij machte ze volkomen te verstaan; maar ze zijn als de schatkamer van Zijn wijsheid.
15. Amida's Gelofte is ondenkbaar; ze is noch in het verleden noch in het heden gehoord geworden in alle religies ter wereld, vaak zelfs niet in de Lering van andere Boeddha's. Zijn werkzaamheid heeft geen gelijke.
Wij kunnen bevrijd worden van het lijden van geboorte-en-dood enkel door zijn Gelofte-Kracht te horen.
16. Wie zijn diegenen die Zijn Gelofte-Kracht van transcendentale Wijsheid horen ? Hebben zij uit zichzelf de kracht te horen ? Hebben zij uit zichzelf de kracht te vertrouwen ? We hebben die kracht niet, noch om te horen noch om te vertrouwen, en toch hebben wij de vreugde te horen en te vertrouwen. Groot is onze vreugde zijn Wonderbare Gelofte als Wonderbaar te ervaren. Deze grote overgave is niets anders dan de gave van zijn Mededogen.

17. Zelfs midden in de modder van hebzucht, nijd en egoïsme kan de bloem der Overgave, in de verzekering van geboorte in het Reine Land, bloeien. Dat is de genadige gift van de lente van zijn werkzame onbegrijpelijke Wijsheid.
18. Onophoudelijk kunnen we Zijn dierbare stem horen ! De stem van Mededogen en Wijsheid ! Verwijder dus die onnutte geestesconstructies; wees bevrijd van dwaze discriminaties. Het is enkel door het vermogen van Zijn roep dat wij gered worden. Zelfs wij die onwetend en zondig zijn kunnen in het Reine Land verlicht worden.
19. De roep van onze vader volgend, keren wij naar Zijn huis terug. Daaraan denkend, worden we vervuld van vreugde en worden onze voeten weer licht. Hoewel onze lijven nog bevuurd zijn van hun begeertes, toch rusten onze harten in het Reine Land. Laat de stormen maar opsteken en woeden !
20. De stormen van verdriet houden niet lang stand. Ze woeden net de tijd die we in deze wereld doorbrengen. Laat ze dan maar komen, de "Zeven Lijdsvormen", laat ze maar komen, de "Acht Smarten", als ze toch moeten komen ! Wij zijn beschermd door Namu Amida Butsu.
21. Zijn Gelofte-Kracht is zo sterk dat ze mij ertoe brengt geloof en vertrouwen in mijn zelf-kracht op te geven en meteen ben ik ook bevrijd van mijn angst in de hel te vervallen. Door "goed en kwaad" van mij af te werpen, ben ik eindelijk dom genoeg geworden.
22. De trots die ik had een heleboel dingen correct gehoord te hebben en het bedrog dat ik een massa weten vergaard had, zijn nu van mij afgenomen door mijn ware Vader. Nu ben ik bloot en naakt, arm en onwetend.
23. Nu sta ik, een kind gelijk, dwaas, een hoopje modder, vóór mijn Vader.
24. Na al dat weten dat ik in lange jaren vergaard had af te werpen, ben ik naar de kindertuin teruggekeerd. En hierna zal ik ook een klein kind blijven, hoe lang ik ook nog in deze wereld vertoef.
25. Tot op het allerlaatste ogenblik van de dood zal ik een kind blijven, alsof ik nooit iets geleerd of gehoord had, en toch plots volkomen verlicht worden in de Burcht van het Nirvana. Waarlijk, Zijn Gelofte-Kracht is wondertlijk en ondenkbaar !
Wat ben ik blij ! Wat ben ik blij !
26. De Oceaan van Mededogen-en-Wijsheid is onbegrensd en bodemloos. Het Bestaan van Vader is mijn leven; Zijn Wijsheid-en-Mededogen is mijn verblijfplaats : daarin geniet ik de stilte van het gemoed.
27. Vader, jij bent uit Hoge Wijsheid en Groot Mededogen, edel en verheven ; verder dan elk denken en uitdrukken ! Ik zing je eer, ik roep je Naam.

28. Jij Gelofte-Kracht, vervuld van Wijsheid en Mededogen ! Je Naam, Namu Amida Butsu, de belichaming van de mededogende geesteskracht !
Boeddha van de Allerhoogste Wijsheid ! Jij legde de Gelofte af : "Als ik niet alle wezens bevrijd, moge ik dan nooit de Volkomen Verlichting verwerven" !
Je grote Stem ! Ze weerklinkt over alle werelden : "Nooit zal ik je in de steek laten !"
29. Met de vreselijke kracht van een leeuw die andere dieren bespringt, ben jij op mij gesprongen en je hebt mij, een boze in illusie gehulde man, vastgegrepen. Door Zijn leeuwengebrul overmeesterd, werden mijn twijfels en misvattingen op de vlucht gedreven.
30. Hoe wonderlijk is Zijn leeuwesprong ! Hoe wonderlijk is Zijn Wijsheid ! Sakyamuni Buddha's Onderricht in deze wereld en Amida Buddha's Roep vanuit het Reine Land zijn het leeuwengebrul van Zijn Gelofte-Kracht.
Kijk ! Daar is de Maan van de Gelofte-Kracht ! Ze straalt helder en rein in de open lucht. Wonderbaar en almachtig is Zijn Volkomen Wijsheid !
31. Zoals een leeuw, wonderlijk, miraculeus : zo is Boeddha's Kracht voorbij al het denken, verder dan alle geestesopvattingen. Dit is de Kracht van het Mededogen : de Kracht van de Wijsheid : de Kracht van de Gelofte : de Kracht boze geesten te onderwerpen : de Kracht van Samādhi : de Kracht verdorvenheid te verpletteren : en de Kracht alle wezens te omsluiten.
32. Onze Vader is de Heer van Wijsheid en Mededogen. Hij openbaart zichzelf als de "Boeddha van het Licht zonder Hindernis" en Hij verdrijft het duister der onwetendheid.

Hoe betrouwbaar is Zijn onbegrijpelijke Wijsheid !

Hoe betrouwbaar is Zijn intuïtieve Weten !

Jij bent mijn toevlucht; jij bent mijn Vader.

Namu Amida Butsu

Namu Amida Butsu

* * * * *

A M I D A : e e n " G O D " ?

Men hoort slechts de mening verkondigen dat er geen onderscheid zou bestaan tussen de monotheïstische (en meer bepaaldelijk Christelijke) opvatting van het Godsbestaan en de boeddhistische conceptie van een Absoluut Boeddhachap. In de Jodo-Shinshu vooropgesteld als de Boeddha van het Oneindige Licht (Wijsheid) en van het Onbegrensde Leven (Mededogen).

Vooraleer we verder op dit punt ingaan, moeten we wel eerst pogen te omschrijven hoe het monotheïsme "God" concipieert. We zullen ons hierbij opzettelijk beperken tot de grote lijnen van de religieuze duiding van "God". God is de Oorsprong van alle dingen, Schepper van hemel en aarde, Eerste Oorzaak, tot Wie alles te herleiden is. Hij is almachtig, alwetend, alteenwoordig.

In het Christendom is hij "historisch" opgetreden in de persoon van de Zoon, Jezus Christus, die aan het kruis geleden heeft en gestorven is ter vergelding van de erfzonde, beginpunt van alle menselijke zonden door het overtreden van een goddelijk verbod.

Onze bedoeling is niet hier polemisch in te gaan op punten die, boeddhistisch gezien, interne tegenstrijdigheden bevatten. Dat zijn zaken die de Christelijke gelovige in de eerste plaats voor zichzelf dient uit te maken. Onze bedoeling beperkt zich tot die gegevens die ons een objectieve vergelijking God/Amida moeten mogelijk maken.

We zullen ook niet dieper ingaan op omschrijvingen of duidingen van God, zoals die thuishoren in de Christelijke of niet-Christelijke filosofie en mystiek. Zo b.v. stelt het pantheïsme voorop dat "alles God is", waardoor het Godsbegrip praktisch bekeken heel wat van zijn inhoud verliest. Vaak ook wordt in de esoteriek van welke aard ook de term "God" gebruikt om de transcendent achter elke wezenheid verborgen "diepte", het Grote Onbekende, te etiketteren. Dergelijke Godsbepalingen zijn uiteraard noodzakelijkerwijze vaag.

We beperken ons dus tot het begrip "God", in zijn dagelijkse conventionele religieuze betekenis: Schepper van de dingen en Hemelse Vader.

Deze omschrijving houdt onvermijdelijk in, dat zowel aan de Schepper als aan het geschapene een "zijnsvorm" toegeschreven wordt. Elke monotheïstische geloofsstructuur berust daardoor op het "zijn", waarbij God het Zijn per essentie is, terwijl de schepping haar zijn aan God te danken heeft.

Het Boeddhisme is echter niet gestoeld op een zijnsbegrip. Opvattingen als anattā en śūnyatā staan immers zelfs in directe contramene met elke mogelijkheid van een zijnsvorm. in metafysische zin. Het Boeddhisme kent dan ook geen schepping van het bestaande. Al wat bestaat is ontstaan

uit het vroeger bestaande, door de wetmatigheid van het "Ontstaan in Afhankelijkheid" (praṭītya samutpāda). Er is geen begin : het "scheppen" is een tijdloze gebeurtenis waarin elk wezen betrokken is. De schepping boeddhistisch bekeken is een ononderbroken keten van handelingen (stimuli = karma) en elke toestand is tegelijkertijd gevolg en oorzaak.

Zelfs de idee "God" is volkomen vreemd aan het Boeddhisme. Herbert V. Guenther zegt dat heel scherp in zijn *Philosophy & Psychology in the Abhidharma* : Buddhism is a thoroughly atheistic doctrine (p.114) ... The fact... is that no phase of Buddhism ever had theistic or pantheistic tendencies (p.115).

J. Takakusu (*Essentials of Buddhist Philosophy*) wijst er herhaaldelijk op dat het Boeddhisme zich slechts uiterst zelden bezighoudt met problemen van het "zijnde" (tattva = it-ness, is-heid), maar steeds rekent met de "zo-heid" (tathatā = such-ness), waarmee dan niet het statische "zijn" bedoeld wordt, maar "de toestand zó (en niet anders) te zijn".

Het is dan ook vanuit deze duidelijke stellingname van alle boeddhistische leerstromingen (1) dat het zijnsprobleem en bijgevolg ook het Godsprobleem van boeddhistische zijde kan benaderd worden.

We moeten steeds op onze hoede zijn voor àl te gemakkelijke gelijkstellingen. Niet al wat parallel verloopt, is identiek ! Zo kan iedereen vaststellen dat de diverse religies en wereld-beschouwingen grotendeels gelijkaardige zedelijkheidspatronen voorhouden. Religieus belangrijk is evenwel de motivering ervan. Een begrip als "zonde = overtreding van een goddelijk gebod" komt helemaal niet overeen met de "onheilszame daad" in het Boeddhisme. Het Joods-Christelijke "Gij zult niet doden !" verschilt in fundament en implicaties van het boeddhistische "ik neem mij voor mij te onthouden van het doden of kwetsen van levende wezens" (pānatipātā veramaṇī sikkhapadam samādīyami).

Christendom, Jodendom en Islam hebben in gemeen dat God Schepper van alle dingen is. Door deze scheppingsdaad komen alle schepselen in een persoonlijke relatie tot hun Schepper te staan. Maar ofschoon zo de wezens direct of indirect uit God voortkomen, zijn ze de goddelijke natuur niet deelachtig. Enkel in de figuur van Christus zijn goddelijke en menselijke natuur verenigd. Hoewel elk mens (2) mag hopen ooit in Christus te leven, toch kan hij nooit God worden.

De Boeddha, zelfs dàar waar hij gezien wordt als oneindig of als fundamenteel, is nooit of nergens vermeld als "Schepper van hemel en aarde". Het Boeddhaschap is de zo-heid (=situatie) die buiten zijn en niet-zijn staat vanuit onze menselijke optiek. Inzoverre wij het begrip Boeddha of Boeddhaschap (in onze Reine-Landopvatting zijn beide termen essentieel identiek) kunnen benaderen in niet-negatieve verwoordingen, kunnen wij spreken van "het Uiteindelijke", "het Cosmische", "de Zo-heid" of de "Natuurlijkheid", -- maar telkens is dat volkomen onpersoonlijk. De wezens nemen hieraan deel, elk voor z'n stukje zo-heid. Het Boeddhaschap "is" niet in de

mens, als een soort ziel; maar de Boeddhanatuur is onafscheidelijk van de menselijke natuur. Het is dankzij deze onafscheidelijkheid dat de wezens kunnen deelhebben en deelnemen aan de Boeddhanatuur en dat ze zich betrokken weten in de dynamiek van het heilsgebeuren op cosmissch vlak. Het uiteindelijke religieuze doel voor de Boeddhist is zelf Boeddha te worden.

Kennis van God en van zijn geboden is gebaseerd op een Openbaring die van God zelf afkomstig is.

Kennis van de Boeddha is gebaseerd op meditatie en wortelt in de diepten van het menselijke gemoed.

De Christelijke Verlossing is een gebeurtenis die op het afzonderlijke individu betrekking heeft. Ze situeert zich in parameters van tijd en ruimte : daarin is Jezus Christus opgetreden om de mensheid te komen verlossen door de bemiddeling van zijn lijden. Via die inlossingsdaad heeft God aan de mens de mogelijkheid of de kans op het heil geschonken, niet enkel omwille van de "goede werken" (3), maar tevens uit hoofde van zijn Genade, zijn Goddelijke Wil die, bij bepaling, in zijn keuze ondoorgrondelijk is.

Daarentegen is het boeddhistische heil niet gekoppeld aan historische gebeurtenissen noch aan het vrijkopen van enige vorm van erfzonde. Het heilsgebeuren is integendeel de tijdloze werkzaamheid van een "natuurkracht" , enigszins vergelijkbaar met de zwaartekracht, die alle wezens naar de verlossing induceert. Die activiteit van het Boeddhaschap heeft plaats in een spiritueel continuum. Voor de menselijke geest wordt deze werkzaamheid gemanifesteerd als Oneindige Wijsheid en Onbegrensd Mededogen. Amida Buddha is in feite niet zozeer de schenker van de genade, dan wel de genade-zelf, de onpersoonlijke bevrijding die niet kan afgescheiden worden van de diepe natuur der wezens.

En zo komt het dat de "God" de individuele zielen redt of verdoemt naar criteria die Hem eigen zijn, terwijl de Verlichting door Amida moet gezien worden als een als een natuurlijk spiritueel "gebeuren" dat gelijktijdig en collectief op alle wezens zonder onderscheid inwerkt.

Christelijk of Islamitisch gezien, is de heilstoestand belichaamd in een Paradijs (letterlijk of symbolisch , al naar gelang van de interpretering), waar het hoogste geluk erin bestaat God te aanschouwen.

Voor de Boeddhist, en in 't bijzonder voor de Shin-Boeddhist, is het heil de Verlichting zelf, gekoppeld aan een "verlichte terugkeer" naar de wereld van lijden en begoocheling. Deelnemend aan de dynamiek van het Boeddhaschap, werkt elk Verlichte aan het heil van alle lijdende wezens.

Talrijke en belangrijke stromingen in het monotheïsme weigeren de mens een volledig vrije wil toe te kennen in de zin dat voor elk mens het heil a.h.w. voorbestemd is. Deze predestinatie laat dan de mens geen eigen beslissende keuze meer over in de uniciteit van zijn kortstondig bestaan, vergeleken bij Gods eeuwigheid.

Daartegenover is het Boeddhisme een heilsleer waarin de vrije wil predominant staat. Soeverein kan (of zou moeten kunnen !) de mens een eigen besluit treffen in elke voor komende situatie. Het leven van een individu is geen unicum gekoppeld aan een precies afgebakende persoon, maar een onophoudelijke stroom van opkomende en verzinkende wezens, geworden en geconditioneerd door moreel-volitionele impulsen die door de boeddhistische filosofie saṃskāra genoemd worden. Deze karmische vormingen scheppen steeds weer en onophoudelijk de morele en mentale omstandigheden waarin de mens existentieel gesitueerd wordt.

Door zijn wil ter Verlichting, die in de Boeddhanatuur wortelt, te sterken (4), heeft de mens ideëel op elk ogenblik de mogelijkheid vrij te beslissen over de oriëntering die hij aan zijn verdere bestaan wil geven. In de context van zijn actuele condities en relaties kan hij het verloop van het 'karma' beïnvloeden, zoals een dijk de loop van een rivier beïnvloedt. Via die vrije wil kan 'hij' de basis leggen voor 'zijn' karmische condities van morgen en overmorgen.

Een monotheïstische godsdienst wordt vanzelfsprekend gedomineerd door het probleem van de zonde. In het Christendom blijkt die centrale plaats van de zonde overduidelijk door zijn 'raison d'être' zelf : de Verlossingsdaad. Een erfzonde, voortspuitend uit 's mensen ongehoorzaamheid aan een goddelijk verbod ("...maar van de boom van de kennis van het goede en het kwade, zult gij niet eten" Gen.1,17) wordt afgekocht door leven, lijden en dood op aarde van Gods eigen zoon.

Maar die begrippen waarrond het Christelijke heilsgebeuren wentelt : 'erfzonde' en 'verlossing door het lijden van de Heer', zijn wezenlijk vreemd aan de boeddhistische geest -- zoals ze dat trouwens zijn voor de overgrote meerderheid van de Oosterse levensbeschouwingen.

Overziet men al deze elementen, dan wordt het onmogelijk aan de Boeddha (6) één van de kapitale kenmerken van de monotheïstische Godsconceptie toe te schrijven.

Amida is geen 'God de Vader' van het Boeddhisme noch de Voorzienigheid van de filosofen. Hij is de Verlichting. En dat wij aleens geneigd zijn Hem voor te stellen of te zien als een soort antropomorfische godheid, is een upāya, een 'behendig middel' te wijten aan de ontoereikendheid van onze geest. Duidelijk dient dan ook steeds gesteld te worden dat het Boeddhisme is een religie zonder god, voor wezens zonder ziel in een metafysica zonder zijn...

- (1) Enkele uitzonderingen nochtans : de Pudgalavāda , één van de Hīnayāna-scholen, met een zeer kortstondig bestaan; en gedeeltelijk ook de belangrijke Sarvāstivāda , eveneens Hīnayāna.
- (2) Noteer het onderscheid : Christelijk "elk mens", boeddhistisch "elk wezen". De mens is slechts één van de wezens, met alle religieuze en filosofische gevolgtrekkingen van dien.
- (3) De interpretaties in Christendom en Islam leiden in dit opzicht tot talloze uiteenlopende en meestal tegengestelde conclusies.
- (4) In Shinrans terminologie spreekt men hier, naar de 18de Gelofte, van "verlangen geboren te worden".
- (5) Boeddhistisch zou men Jezus Christus kunnen interpreteren als een bodhisattva, simultane manifestatie van liefde (het Godsaspect in zijn verschijnen) en van lijden (het mens-aspect). Men moet echter op zijn hoede zijn tegen dergelijke gelijkstellingen, die zeer geliefd waren in het begin van deze eeuw. Doctrinaal gezien is het Christendom een 'devayāna' , een voertuig der goden en als dusdanig niet naar het nirvana leidend.
- (6) Noch aan Sakyamuni , noch aan Amida, noch aan Vairocana, die vaak in Westerse literatuur beschreven wordt als het Cosmisch-Absolute, noch aan de Adibuddha die in sommige tantristische teksten voorkomt en als Oer-Boeddha verklaard wordt, waar dit in feite de 'primordiale Boeddha' moet zijn.

HOE DE BOEDDHA HET ZAG

=====

(Vijfde vervolg)

Laten we dit "samenstellen en weer ontbinden" van de combinaties die ons bestaan uitmaken even van naderbij bekijken.

We dienen daarbij goed vóór ogen te houden dat we hier zeker niet te doen hebben met een zogenaamd "objectief" of "rationeel" onderzoek, maar dat ons beschouwen wèl dieper wil gaan dan de uiterlijkheden.

Ons "onderzoek" ligt immers op het religieuze vlak : dat reikt bib bepaling veel verder, dieper, hoger, breder, zwarter en witter dan alle mogelijke wetenschappelijke, psychologische of sociaal-economische overwegingen, waarbij telkens maar één facet van de werkelijkheid in de kijker valt.

Wanneer we op dit religieuze niveau ergens een vergelijking maken, een gelijkenis vermelden, dan dienen we meteen ook, als automatisch, de innerlijke beperking ervan plus de beperking in haar draagwijdte voor ogen te houden. Zo'n gelijkenis dient in de allereerste en meestal ook unike plaats als een poging het gestelde probleem te benaderen. Ze geeft een zekere belichting en biedt ons zo de mogelijkheid iets meer te verstaan, te be-grijpen van een wereld die niet zo maar in onze menselijke woorden of beelden kan uitgedrukt worden.

Dat houden we vóór ogen als we volgend klassiek voorbeeld bekijken :

Een meubelmaker neemt stukken hout, nagelt, schroeft, boort, klinkt ineen, plaats op de hoeken telkens een vertikale houten spijl. Door deze materialen op een bepaalde wijze bij elkaar te

voegen, heeft hij een "tafel" gemaakt. Deze "tafel" is een combinatie van stukken hout, nagels, schroeven, lijm, pennen, gebruik van werktuigen, vakkennis en de vooropgezette, veel vroeger 'samengestelde' idee van het voorwerp 'tafel'.

Wat gebeurt er als we planken, schroeven, poten, enz. weer uit elkaar nemen? Dan bestaat er geen tafel meer, tenzij het begrip 'tafel' dat in functie van onze geest beschikbaar blijft.

Zo ontdekken we dat er *in feite* niet zoiets als een tafel bestaat, tenzij een vakkundig meubelmaker de diverse stukken in een bepaalde structuur weer samenstelt. Waarbij we die meubelmaker kunnen voorstellen als het *karma* van de 'tafel'.

Op een gelijkaardige wijze stelde de Boeddha voor dat er in feite geen geboorte, geen dood, geen ontstaan, geen vergaan is!

Door zijn mogelijkheid alle dingen te herleiden tot op een punt waar geen discriminatie meer bestaat doordat men verder gegaan is dan wat in de dagelijkse ervaring als tegenstelling beleefd wordt, dus: waar alle waarde-onderscheid vervangen wordt door gelijkwaardigheid, gemeenschappelijkheid en beschikbaarheid, zag de Boeddha de wereld als een EEN-heid, die zich in ruimte en tijd tot in elke denkbare oneindigheid uitstrekt.

De Boeddha ziet de mens dan ook niet als een biologisch of psychologisch scherp afgerond individu. De mensheid ziet hij niet in functie van verschillen in ras of rijkdom, in domheid of bequaafdheid, noch ingedeeld in 'goeden' en 'slechten'.

Voor de Boeddha is de gehele mensheid één gemeenschap, die ingekapseld is in de gemeenschap der levende wezens. Vanuit Boeddha's standpunt zijn alle wezens, dus ook wij, allen zijn kinderen.

Voor de Verlichte is er immers geen fundamenteel onderscheid meer tussen een zachte lentedag en een woeststormende herfstnacht. Elke dag, elke seconde wordt een dag, een seconde van innerlijke vrede.

Alle dingen en wezens in de wereld -- onze wereld! -- de bomen, de dieren, de nachtelijke hemel, maar ook de pijn, de wreedheden, de onrechtvaardigheid, worden aldus gezien in een grenzeloze harmonie: het EEN-zijn.

Boeddha's wereld van EEN-heid is geen onverwezenlijkbaar ideaal. Het is geen onbereikbare utopie. Alleen kunnen wij dat ideaal niet realiseren met de middelen waarover wij beschikken.

Boeddha's wereld is hier. De EEN-heid is in deze zelfde wereld waarin wij worstelen met pijn, haat en illusie.

Maar die wereld van EEN-heid kan enkel gezien worden door de ogen van de volledige overgave aan de Verlichting, waarbij alle individuele berekeningen en berekeningetjes opgegeven zijn.

(wordt vervolgd)

11.

Bij de behandeling van die voor de Westerse mens (voor wie het religieuze fenomeen steeds triomfantelijk uitmond op een apotheose : konst van de Messias, laatste Oordeel, opname in Allahs paradijs) toch wel vreemde opvatting van de ondergang van de heil-discipline, doet men er steeds goed aan voor ogen te houden dat deze conceptie geenszins beperkt is tot de Reine-Landscholen.

Ze wordt uitgesproken en beklemtoond in praktisch alle stromingen en is b.v. één van de doctrinale dominanten in het Tibetaanse Boeddhisme.

Er zijn hierop slechts heel weinig uitzonderingen. De meest markante is allicht gevormd door de lering van Meester Dogen (1200-1253), stichter van de Soto-Zen-school : in zijn *Shobogenzo* stelt hij de mening voorop dat alle tijdsperken even goed en even slecht zijn, dat ze fundamenteel overeenkomen met de Periode van de Juiste Leer doordat de Leer van alle tijden her aanwezig is in de geest.

Toch is Dogens standpunt een allestaand felt in die troebele periode uit Japans geschiedenis (Kamakura-periode 1192 - 1333). Alle andere grote vernieuwers van het Boeddhisme in Japan, zoals b.v. Honen, Shinran, Ippen, Nichiren, hebben die Decadentie van de Leer a.h.w. aan den lijve ervaren als een historische realiteit en als een steeds maar meer pijnlijke existentiële positie van de mens tegenover het gebeuren in en rondom hem.

Maar het is in de Reine-Landscholen dat de opvatting van de Decadentie van de Leer een geheel eigen klank krijgt.

Met het vergroten van de tijdsafstand tussen de prediking van Buddha Sakyamuni en het verkondigen van de Leer door de meesters in China en Japan, kent het *PAD DER WIJZEN* (*Shōdo-mon*) een groeiend pessimisme. Dat verklaart voor een groot gedeelte hoe het komt dat in China in de Boeddhistische middens een bipolarisering ontstond : rondom de Ch'an-scholen met hun optimistische instag en rondom de Reine-Landscholen, vaak zelfs beide verenigd in één enkele tempeldiscipline. De andere stromingen zijn blijkbaar aan het besef van de doctrinale neergang ten onder gegaan. Vanaf het moment dat de zg. Zelf-Kracht-scholen door dit pessimisme aangegraven worden, drukt op elk gelovige de sterker wordende druk van de moeilijkheid de 'grote taak' tot het goede einde te brengen.

Toch was het moeilijk aan te nemen dat de Al-Wijze en Al-Meedogende Boedha de wezens in de steek zou gelaten hebben. Dat was immers in strijd met de eigen woorden van de Geloften, door diverse bodhisattva's in verschillende sutra's uitgesproken. Bij de 'gewone' bodhisattva-geloften die dagelijks door talloze monniken en leken uitgesproken wordt, staat het voornemen de uiteindelijke intrede in het volkomen nirvana uit te stellen totdat alle wezens de Verlichting bereikt hebben. Bovendien behoorden de 'bijzondere geloften' eveneens tot de dagelijkse lectuur van de Boeddhist :

tot de meest populaire figure in deze zin moet men *Samantabhadra* rekenen en zeker *Dharmakara*, die in de Grote *Sukhāvativyūha-sūtra* de 48 Geloften aflegt welke betrekking hebben op alle wezens zonder enige beperking in ruimte of tijd.

Het is bovendien begrijpelijk dat de aandacht van de gelovige steeds meer en meer toegespitst werd op de 18de Gelofte :

Indien, na mijn verkrijgen van het Boeddhaschap, niet alle wezens in de tien richtingen die met oprecht gemoed en diepe overgave verlangen in mijn land geboren te worden en mijn naam ook maar tienmaal uitspreken, aldaar niet geboren worden, moge ik dan de Hoogste Verlichting niet deelachtig worden.....

en dat het besef sterker werd dat de Boeddha het 'slechter worden van de tijden' wel zou onder-
vangen en uitbalanceren door de inzet van Zijn kracht.

In de stijgende golf van vertrouwen op het hell mogelijk gemaakt door de Boeddha, wordt het verklaarbaar dat Shinran Shōnin vooropstelt dat het *ANDER-KRACHT-Boeddhisme* inderdaad aan vermogen en doeltreffendheid wint naar mate de mogelijkheden van de Zelf-Kracht Dharma afnemen.

De natuurlijke, onzeggbare activiteit van de Boeddha vult de gapingen en leegtes, zoals de regen het eerst de diepste putten in de grond vult. Vandaar dat in de Reine-Land-optiek de denkers en de wijze leraars geleidelijk aan dieper en beter begrip tonen voor een andere opvatting van de Dharma die niet meer uit de mens komt als een gevolg van diens verdiensten, diens wil en inspanning, diens meditatie en moraliteit, - maar die opborrelt uit het naamloze kleur- en vormloze.

Merkwaardig is hoe Shinran het verloop van die ontwikkeling ziet. Elk van die patriarchen (zie Eko 12, pag.16) "vindt" en "openbaart". De functie van elk van hen lezen we duidelijk in de Shōshin-ge :

- ... *De grote wijzen uit Indië, China en Japan belichten dat de Tathāgata's Oorspronkelijke Gelofte past bij 's mensen mogelijkheden (vs.48).*
- ... *(Nāgārjuna) onthulde dat de moeilijke praktijken uitputtend zijn (vs.55).*
- ... *[Vasubandhu] leerde dat... (vs.61), openbaarde (vs.63) en verduidelijkte (vs.64)..*
- ... *(T'an-luan) openbaarde dat...(vs.78).*
- ... *(Tao-cho) maakte duidelijk dat... (vs.85).*
- ... *(Shan-tao) belichtte dat (vs.93) en onthulde dat...(vs.95).*
- ... *(Genshin) toonde duidelijk aan dat... (vs.104).*
- ... *(Genku)verkondigde... (vs.112).*

De rol van de Patriarchen in de optiek van dit Tijdperk van de Decadente Leer is daarmee duidelijk : enerzijds een neergang, een verlies, maar daar tegenover een aanwinst, een nieuw-openstellen van de hellsmogelijkheden. In zijn *Shōzōmatsu* (Himnen over de Verworden Tijden), schrijft Shinran :

- (11) *In deze decadente periode, de 5de van 500 jaar, Tenzij alle wezens hun vertrouwen stellen in Tathāgata's meedogende Gelofte, Hebben ze geen kans meer ter bevrijding.*
- (18) *In de verworpen wereld van schijnbare en decadente leer, is het onderricht van Shakyamuni verdwenen, maar de meedogende Gelofte van Amida bloeit rijkelijk en geboorte door de nembutsu is ontloken.*
- (29) *Zelfs de wijzen uit de tijd van de schijnbare leer hebben de zelf-kracht-leringen opzij geschoven en zijn de poort van de nembutsu ingegaan, want deze is geschikt voor hun tijd en hun mogelijkheden.*

Niettemin is het belangrijk op dit niveau een onderscheid te maken en niet in vlakke veralgemeningen te vervallen. Weliswaar deelt Shinran Dogens a-historisch standpunt niet volgens hetwelk elke positieve of negatieve evolutie van de geschiedenis zonder invloed blijft op het spirituele proces dat naar de verlossing leidt. Maar hij vervalt evenmin in het andere, wat naïeve, uiterste volgens hetwelk de concrete gebeurtenissen en historische situaties dienen beschouwd te worden als zoveel symptomen eigen aan een tijdperk van verval van de Boeddhistische Leer.

Shinran Shōnin meent immers dat de geschiedenis van de mensheid en, daar binnenin, de ontwikkelingen van de Buddha-dharma een continu proces daarstellen waarin de fundamentele geestelijke aspiraties van de mensheid (het Gemoed ter Verlichting = *bodhi-citta*) zich onophoudelijk verder ontplooiën. Met andere woorden ; hij beschouwt het verloop van de historische evenementen als een voortdurende uitdijping, een telkens nieuwe bewustwording, een onophoudelijke uitbreiding en openvouwen van de bodhicitta.

Dit Gemoed ter Verlichting wordt algemeen opgevat als zijnde een voortbrengsel van de geestelijke inspanningen van de mens. Maar voor Shinran is dit niet meer zo vanzelfsprekend. Het komt hem juist voor te stellen dat de bodhicitta spontaan, d.i. door Amida's werking, in de mens opkomt.

Hij situeert de oorsprong van de bodhicitta niet in de mens, dat relatieve wezen, maar in de *dharmadhātu*, het bereik van de spirituele realiteit die éénmakend ten gronde ligt aan alle wezens en dingen, het absolute waarin alle relatieve ervaringselementen hun ontstaan hebben, het onpersoonlijke cosmische niveau van de Verlichting, dat elke menselijke cognitie transcendeert.

De bodhicitta behoort tot dit domein van het Boeddhaschap dat aan het menselijke discursieve weten of zelfs de objectiverende verbeelding ontgaat.

(wordt vervolgd)

FACULTEIT VOOR VERGELIJKENDE GODSDIENSTWETENSCHAPPEN
ANTWERPEN

Enkele uittreksels uit de Academische Studiegids van deze jonge instelling die beslist talrijke Ekō-lezers zullen interesseren :

Op 30 april 1980 werd overgegaan tot de oprichting van de Internationale Vereniging FACULTEIT VOOR VERGELIJKENDE GODSDIENSTWETENSCHAPPEN, waarvan de stichting en de statuten erkend werden bij K.B. van 20 juni 1980.

Artikel 2 van deze Statuten luidt :

De vereniging heeft tot voorwerp : het op internationaal universitair niveau inrichten van de vergelijkende studie der godsdienstwetenschappen.

De tegenwoordige en de toekomstige leden verklaren plechtig dat de Faculteit voor Vergelijkende Godsdienstwetenschappen aan geen enkel leerstelsel onderworpen is. De meest absolute verdraagzaamheid zal voorgaan bij de betrekkingen tussen de leden en de bij het opzet betrokkenen.

Om aan dergelijk onderricht een hoge graad van efficiëntie te geven, zal in de mate van het mogelijke beroep gedaan worden op docenten van de behandelde godsdienst zelf. Dit is immers de beste waarborg voor objectiviteit, gelijkwaardigheid en nauwkeurigheid.

Op het programma komen niet enkel de grotere en ook kleinere religies aan bod, maar ook de hulpwetenschappen filosofie, fenomenologie, psychologie, e.d.m. De cursussen (13 uur per week) hebben plaats Nerviërsstraat 7, 2000 Antwerpen (tel. 031-18 71 63) waar ook alle informatie beschikbaar is.

Het Boeddhisme komt er anderhalf uur per week aan z'n trekken.

Aan belangstellenden intens aangeraden.

=====

MARIEMONT 16 mei 1981 : DAG VAN HET BOEDDHISME

Zoals alle jaren, organiseren de Boeddhistische gemeenschappen in België een nationale bijeenkomst in het prachtige park en het gastrijke museum van Mariemont (bij La Louvière, gemakkelijk te bereiken over E 10).

Het programma voorziet :

- 10h30 Hulde aan de Boeddha (voor het grote Boeddhabeeld buiten... als 't weer het toelaat, zoniet binnen)
- 11h Diaprojectie over tempels te Nara en Kyoto (Japan, hoofdzakelijk met toeristisch minder gekende aspecten;
- na de middagpauze (er is een cafetaria-restaurant, maar bediening loopt er niet noodzakelijkerwijze erg vlot) om
- 14h Diaprojectie met voordracht over Boeddhistische tempels en monumenten op Sri Lanka;
- 15h Optreden van een Vietnamees koor met Boeddhistische liederen;
- 15h20 Mogelijkheden tot contact en informatie.
- 16h30 Kleine slotceremonie

Voor meer informatie contacteert men het Centrum. Belangstellenden uit het Brusselse kunnen mits een kleine vergoeding mee gebruik maken van een speciale bus die ingelegd wordt (alle informatie hierover bij de Heer Jean RICARD, Theodore De Cuyperstr.123 bus 25, 1200 Brussel, tel. 02/770 38 47)

L E K T U U R

EUROPEAN SHIN SERIES

- nr 1 SHIN-BOEDDHISME 40 BF (+10BF port) - Hfl 4,- port inbegrepen
- nr 2 LE BOUDDHISME SHIN zelfde prijs
- nr 3 REPORT OF THE FIRST EUROPEAN SHIN CONFERENCE
150 BF / Hfl 11,- port inbegrepen

ANDERE UITGEVERS :

- THE TEACHING OF BUDDHA (Engels, genaaid) 100 BF / Hfl 8,-
(Engels & Japans, gebonden) 200 BF / Hfl 15,-
- SHOSHINGE (Franse vertaling door Rév.J.A.Chevrier) 100 BF / Hfl 7,50
- TANNISHO (Duitse vertaling) 55 BF / Hfl 4,-
- Envelop met 7 PRENTEN OVER HET LEVEN VAN DE BOEDDHA, door Japans
kunstenaar 60 BF / Hfl 4,-

(Deze prijzen steeds port inbegrepen)

Kleinere brochures werden niet in deze lijst opgenomen. Andere titels zijn uitgeput en we wachten op ontvangst van nieuwe zendingen.

Onze bibliotheek heeft in de loop der jongste maanden meerdere boeken bijgekregen en de vorig gepubliceerde lijsten zijn erg onvolledig geworden. Na het opstellen van een nieuw fichestelsel, zal een catalogus uitgebracht worden.

Nog in bibliotheekverband : Enkele uitgeleende boeken zijn nog steeds niet teruggekomen... maar we zenden er geen deurwaarder op af. We betreuren het enkel maar...

Belangstellenden die graag het Amerikaanse maandblad THE WHEEL OF DHARMA uitgegeven door de BUDDHIST CHURCHES OF AMERICA ontvangen, worden verzocht met het Centrum contact op te nemen. Met de directe posttoezending blijkt hier en daar wat scheef gelopen te zijn.

OPGELET :

Ingevolge een administratieve beslissing, werd het huisnummer in het adres van het Centrum gewijzigd.

Het "nieuwe" adres is nu

CENTRUM VOOR SHIN-BOEDDHISME

Zittaart 21

2419 Lille(Poederlee)

(voordien was dit "18")

J I K Ō - J I

ROOSTER VAN DE BIJEENKOMSTEN

Dinsdag	21.04	20h	Donderdag	21.5	Gotan-ye	20 h
Dinsdag	28.04	20h	Dinsdag	16.6	20 h	
Woensdag	6.05	20h	Tempeldag	Dinsdag	23.6	20 h
Dinsdag	12.05	20h				

--- GOTAN-YE is de herdenking van de geboorte, in 1173, van Shinran Shōnin, de stichter van de Jodo-Shinshu.

--- Wie graag contact had op een andere dag (b.v. scholen, verenigingen e.d.m.) spreekt met het Centrum af.

--- In Jikō-ji zal voortaan elke 13de januari een speciale dienst ter gedachtenis van Rev.Prof.Zuiken Saizo Inagaki gehouden worden.

--- Voor redenen onafhankelijk van onze wil, houden we de voordeur in Jikō-ji (Grote Beerstraat 69, Antwerpen) gesloten. Men gelieve 2 x te bellen. De Grote Beerstraat ligt ergens tussen Plantin en Moretuslei en Dageraadsplein; automobilisten op de Ring rond Antwerpen nemen de uitrit "Borgerhout", richting Centrum (bij de eerste verkeerslichten voorbij de spoorwegbrug : links af !)

Pour nos amis lecteurs francophones

=====
Nous nous y attendions, mais la nouvelle toute crue nous a quand-même fait mal : le Rév. Prof. Zuiken Saizo Inagaki a quitté notre monde de naissances, douleurs et morts. Au-delà de notre affliction, il nous reste les enseignements de ce grand maître spirituel, qui jouissait dans son pays natal d'une grande renommée comme lettré, mais dont le rôle de prédicateur fut encore plus important que son érudition. Il va de soi que nous continuons donc la publication de son "Océan du Grand Abandon" tout comme nous continuerons dans la mesure de nos moyens de traduire et de publier les oeuvres souvent manuscrites dont il a fait don à notre Centre.

En page 9, nous avons voulu définir nettement la distinction qu'il importe de faire entre la notion de "Dieu" telle qu'elle se présente dans les religions monothéistes et la conception de "Bouddha" et plus particulièrement celle du "Bouddha Amida". Ces deux conceptions appartiennent à des mondes différents et ne peuvent se confondre malgré parfois certaines apparences à la surface de nos expressions.

Après la 5ème suite d'un exposé général au sujet de l'esprit bouddhique dans notre vie de tous les jours, soulignant le conflit entre notre mentalité discriminatrice et la perspective unifiante du Bouddha, nous continuons une certaine définition du rôle de Shinran Shōnin dans l'ensemble de la doctrine. La notion de Période de l'Enseignement Décadent a joué un grand rôle dans l'histoire du Bouddhisme. Dans les Ecoles de la Terre Pure, elle a engendré un dynamisme doctrinal qui a déterminé l'essor de cette orientation. Shinran Shōnin présente dans ce contexte une position qui lui est propre, tout en se maintenant dans à l'intérieur des orthodoxies.

Nous présentons ensuite la nouvelle Faculté d'Etudes comparatives des Religions créée à Anvers (adresse : Nerviërsstr. 7, 2000 Antwerpen, tél. 031/18 71 63). A cette même adresse on pourra demander la brochure consacrée aux cours (textes néerlandais ou anglais, à préciser). Notre Centre pour le Bouddhisme Shin appuie cette initiative.

Journée du Bouddhisme à Mariemont : ce sera le samedi 16 mai 1981. Pour plus de détails, adressez-vous à M. Jean RICARD, Rue Théodore De Cuyper 123 boîte 25, 1200 Bruxelles; tél. 02/770 38 47.

Mentionnons que les Editions de la Voie Simple, Case postale 131, CH-3780 Gstaad (Suisse) viennent de publier les "Douze Hommages" attribué à Nāgārjuna, et les "Notes Déplorant les Différences" reprenant les paroles du Fondateur Shinran Shōnin, deux ouvrages de petite dimension mais de grande portée, en traduction du Rév. Dr. Jōdō A. Chevrier.

Pour toutes informations ou commandes de livres (voir page 19) adressez-vous au CENTRE POUR LE BOUDDHISME SHIN, Zittaart 21, 2419 Lille (Poederlee). Veuillez noter le nouveau numéro, résultant d'une décision administrative. Tous versements au compte 417-5028151-32 (Centrum voor Shin-Boeddisme, 2419 Lille (Poederlee)).

=====
HET CENTRUM VOOR SHIN-BOEDDHISME bepaalt noch bijdragen noch abonnementsgeld. Centrum en Tempel zijn financieel autonoom. Geheel onze werking is afhankelijk van UW giften en schenkingen. Onze bankrekening (voor België) is 417-5028151-32. Voor Nederland : postrekening 000-0173766-39, op naam van A. Peel, B-2419 Poederlee (België).

JIKŌ-JI (Tempel van het Licht van Mededogen) - Grote Beerstr. 69 - 2000 Antwerpen

=====
Verantwoordelijk uitgever : A. Peel - Zittaart 21 - 2419 Lille (Poederlee)